

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

офіційного опонента доктора педагогічних наук, професора Пронтенка Костянтина Віталійовича на дисертаційну роботу Мирошніченка Віталія Олександровича на тему «Формування мотивації студентів до фізичного виховання у освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта»

Актуальність теми дисертаційної роботи. В умовах життєдіяльності сучасного суспільства постійно зростають вимоги до професійної підготовки майбутніх фахівців, яку зазвичай пов'язують зі сформованістю у них ряду компетентностей. Однак, для повноцінного виконання професійних обов'язків потрібно не тільки мати знання, уміння, навички, досвід, а й відповідний рівень здоров'я і фізичного стану. Особливо це стосується тих студентів, які будуть працювати у аграрній галузі з її специфічними умовами – сезонний цикл певних видів роботи, нерівномірність навантаження, залежність від погодних умов, фізичне напруження тощо. Крім того, фізична активність значною мірою впливає на якість життя людини в цілому. Водночас доводиться констатувати, що розуміння студентами впливу способу життя та рівня рухової активності на рівень здоров'я, самопочуття та здатність до професійної діяльності є недостатнім. Це є також однією із причин їхньої низької мотивації до фізичного виховання у період навчання у закладах вищої освіти. Ситуація, що склалась, спонукає до пошуку шляхів впливу на формування стійкої позитивної мотивації студентської молоді до фізичного виховання і у більш масштабному вимірі – до здорового способу життя, невід'ємною частиною якого є фізична активність.

З огляду на це, вважаємо, що тема дисертаційного дослідження Мирошніченка Віталія Олександровича є досить важливою та актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження є складовою науково-дослідної ініціативної теми кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України «Теоретико-методичні основи навчально-виховної роботи у природоохоронних та аграрних вищих навчальних

зкладах» (державний реєстраційний номер 0115U003561). Тему дисертації затверджено вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 2 від 14 листопада 2018 р.).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджується результатами дослідження, здійсненого дисертантом, і в цілому не викликає сумніву.

Обґрунтованою і логічною є структура дисертації, яка презентована вступом, трьома розділами, висновками до розділів, ґрунтовними загальними висновками, списком використаних джерел, додатками.

Науковий апарат дослідження сформульовано коректно. Об'єкт і предмет дослідження адекватні меті та завданням роботи. Відповідно до мети дисертаційної роботи визначено її завдання, для реалізації яких автором проаналізовано значний масив наукової, навчально-методичної літератури. Варто відзначити здатність автора узагальнювати й систематизувати дослідницький матеріал.

Предметом дослідження є педагогічні умови формування мотивації студентів до фізичного виховання в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти, які логічно є складником процесу професійної підготовки майбутніх фахівців у аграрних закладах вищої освіти, який визначено об'єктом проведеного дослідження.

Усі структурно-складові частини дисертації спрямовані на досягнення поставленої мети – від теоретичного вивчення стану розробленості проблеми до обґрунтування способу її вирішення й проведення експериментальної роботи. План роботи логічний і послідовний. Зміст кожного розділу підпорядковано меті та завданням дослідження, а підсумками є наукові висновки.

Обґрунтованість і достовірність отриманих результатів дослідження і його висновків обумовлені теоретико-методологічними позиціями та застосуванням комплексу взаємодоповнюючих методів наукового пошуку.

Наукова новизна дисертаційної роботи. Найважливішими результатами дисертаційної роботи Мирошніченка Віталія Олександровича, що характеризуються необхідним рівнем наукової новизни, є такі:

- уперше визначено, обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови, які сприятимуть формуванню мотивації студентів до фізичного виховання в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти (набуття знань щодо збереження, підтримки і зміцнення здоров'я; створення у студентів емоційно-позитивної установки на формування потреби в здоровому способі й стилі життя, диференціація фізичного виховання з урахуванням фізичної активності у майбутній професійній діяльності, практичне залучення студентів до фізкультурно-оздоровчої діяльності);

- розроблено структурно-логічну схему процесу формування мотивації студентів до фізичного виховання в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти, яка передбачає поетапність впливу на мотиваційну сферу майбутніх фахівців (діагностування вихідного рівня мотивації, визначення індивідуальних потреб, розроблення і впровадження диференційованих завдань, рефлексія і діагностування рівня мотивації на завершальному етапі);

- подальшого розвитку набули ідеї вдосконалення методики викладання фізичного виховання в аграрних закладах вищої освіти (диференціація фізичної підготовки, індивідуалізація комплексу завдань).

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблено і впроваджено у процес фізичного виховання студентів аграрних закладів вищої освіти прикладний комплекс фізичних вправ, створений з урахуванням спеціальності майбутнього фахівця і пов'язаних з нею видами фізичної активності. Цей комплекс надає можливість здійснювати диференціацію та індивідуалізацію фізичного виховання у освітньому

процесі аграрних закладів вищої освіти, що сприяє підвищенню зацікавленості студентської молоді у заняттях фізичною культурою і спортом. Розроблено також рекомендації щодо організації фізичного виховання студентів аграрних закладів вищої освіти, що можуть бути використані у закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців для аграрної галузі.

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій здобувача в опублікованих працях. Публікації автора з достатньою повнотою відображають основні положення й висновки дисертації, праці цілком відповідають встановленим вимогам. Основні результати дослідження висвітлено у 11 наукових і науково-методичних працях, з яких 5 статей у наукових фахових виданнях України, 2 статті в інших наукових виданнях України, 4 публікації у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (211 найменувань, із них 26 – іноземними мовами), 2 додатки. Загальний обсяг роботи становить 203 сторінки. Дисертація містить 11 рисунків та 10 таблиць.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. Основний зміст дисертаційної роботи складається з трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків.

У першому розділі – «Теоретичні засади формування мотивації студентів до фізичного виховання» – розглянуто дослідження вітчизняних і зарубіжних дослідників питання формування мотивації майбутніх фахівців до фізичного виховання, уточнено сутність і структуру мотивації до фізичного виховання, охарактеризовано особливості формування мотивації до фізичного виховання у студентів аграрних закладів вищої освіти.

У другому розділі – «Науково-методичне забезпечення формування мотивації студентів до фізичного виховання в аграрних закладах вищої

освіти» – розкрито критерії, показники та рівні сформованості мотивації студентів аграрного університету; проаналізовано сучасний стан мотивації студентів до фізичного виховання і ставлення до фізичного виховання студентів; розкрито роль навчального середовища аграрного університету у формуванні мотивації студентів до фізичного виховання; охарактеризовано педагогічні умови і методики формування мотивації студентів; запропоновано структурно-функціональну модель процесу фізичного виховання в аграрних закладах вищої освіти.

У третьому розділі – «Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування мотивації студентів до фізичного виховання в аграрних закладах вищої освіти» – представлено матеріал щодо реалізації визначених і теоретично обґрунтованих педагогічних умов формування мотивації студентів до фізичного виховання в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти і висвітлено результати проведеного педагогічного експерименту для перевірки ефективності цих педагогічних умов.

Підсумки дисертаційного дослідження відображено в загальних висновках, які корелюють із висновками до кожного з розділів і відображають досягнення мети й завдань дослідження.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Високо оцінюючи дисертацію в цілому, вважаємо за доцільне висловити певні міркування, що виникли в процесі ознайомлення з роботою й вимагають окремих уточнень і пояснення.

1. Вважаємо за доцільне зменшити кількість завдань дослідження, об'єднавши перше завдання з другим, а четверте з п'ятим.

2. У першому розділі дисертаційної роботи представлено результати вивчення проблеми дослідження вітчизняними й зарубіжними вченими. Однак, дисертант зосередив свою увагу головним чином на дослідженнях щодо констатації рівня мотивації зарубіжних студентів. Вважаємо, що зміст роботи значно поліпшився б, якби автор більш детального висвітлив європейський досвід формування мотивації студентів

до фізичного виховання. Доцільно було б передбачити такий напрям дослідження серед перспектив наукових пошуків автора.

3. Обґрунтовуючи у підрозділі 2.3 другого розділу роботи структурно-функціональну модель процесу формування мотивації студентів до фізичного виховання в аграрних закладах вищої освіти, автору варто б було висвітлити, як саме застосування запропонованої моделі дозволить врахувати індивідуальні інтереси й потреби студентів.

4. На нашу думку, вимагає більш детального розгляду реалізація однієї з педагогічних умов, визначених для забезпечення формування мотивації студентів до фізичного виховання, а саме «Створення у студентів емоційно-позитивної установки на формування потреби в здоровому способі й стилі життя». Дані щодо цієї педагогічної умови представлені у більш стислому викладі, порівняно з іншими.

5. Незважаючи на коректність обраного автором діагностичного інструментарію, кількість показників могла б бути більшою, що дозволило б зробити вимірювання рівня сформованості мотивації студентів до фізичного виховання в аграрних закладах вищої освіти більш деталізованим.

6. На формувальному етапі педагогічного експерименту, як це видно зі змісту третього розділу, було використано практичні розробки автора. Бажано було б представити у додатках навчально-методичні матеріали, які були підготовлені здобувачем та використані у процесі експерименту.

7. У роботі подекуди трапляються орфографічні та стилістичні помилки.

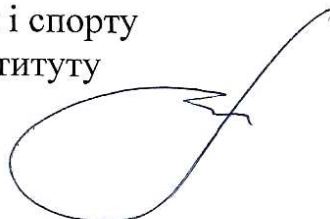
Водночас вважаємо, що вказані зауваження та побажання мають дискусійний характер та не знижують загальної позитивної оцінки дослідження Мирошніченка Віталія Олександровича.

Висновок про відповідність дисертації вимогам. На основі вивчення поданої роботи можна дійти висновку, що дисертаційна робота Мирошніченка Віталія Олександровича є самостійною і цілком завершеною

працею; характеризується актуальністю, науковою новизною, теоретичною і практичною значущістю; містить значні наукові доробки, що повною мірою висвітлено в наукових публікаціях автора. Дисертаційна робота відповідає за своїм змістом, рівнем новизни, теоретичним і практичним значенням одержаних результатів встановленим вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167, а її автор Мирошніченко Віталій Олександрович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта».

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту
Житомирського військового інституту
імені С.П. Корольова

Костянтин Пронтенко

Підпис Пронтенка К. засвідчую.
Начальник відділу персоналу та стройового
підполковник

Олександр Ковальчук